

گیاهان دامنه جنوبی ارتفاعات البرز مرکزی، شمیرانات و رودبار قصران

راحله درزی

نام فارسی: مریم‌گلی کبیر
نام علمی: *Salvia sclarea* L.
نام تیره: Lamiaceae

توضیحات

گیاه دوساله یا کم و بیش چندساله، ساقه قوی ایستاده به ارتفاع ۳۰ تا ۱۰۰ سانتی‌متر با گل‌آذین پانیکولی با برگ‌های مشخص و بزرگ بسیار معطر که در دامنه‌های کوهستانی اغلب نقاط کشور می‌روید.

نام فارسی: گوش بره زرد، چالمه
نام علمی: *Phlomis olivieri* Benth.
نام تیره: Lamiaceae

توضیحات

گیاهی چندساله به ارتفاع تا ۴۰ سانتی‌متر پوشیده از کرک‌های متراکم متنوع غده‌ای، ستاره‌ای، درختی، سپری و تک‌سلولی در اندام‌های مختلف با گل‌های تقریباً بزرگ، مجتمع در چرخه‌های ۵ تا ۶ گلی و برگ‌های پایینی زیر، خشن و بزرگ و برگ‌های ساقه‌ای تخم‌مرغی، پهن تا کشیده است. این گیاه در نواحی کوهستانی، مجاور دامنه‌های صخره‌ای، استپی و مرتعی ایران - تورانی و هیرکانی ایران رشد می‌کند و می‌تواند به‌عنوان یکی از مهم‌ترین شاخص‌های مرتع تخریب شده باشد.

نام فارسی: گل آفتاب پرست
نام علمی: *Heliotropium europaeum* L.
نام تیره: Boraginaceae

توضیحات

گیاهی علفی یک‌ساله، افراشته و نیمه‌افراشته، به ارتفاع ۵ تا ۶۰ سانتی‌متر، دارای کرک‌های خوابیده تا افراشته با برگ‌های تخم‌مرغی تا بیضوی کرک‌دار، جام پیوسته و گل‌آذین گرزنی کزدمی (دم عقربی) که در اغلب نقاط کشور می‌روید.

نام فارسی: گل حسرت، سنبله، سورنجان
نام علمی: *Colchicum kotschy* Boiss.
نام تیره: Colchicaceae

توضیحات

گیاهی بنه‌دار با گل‌های کم‌عمر به ارتفاع تا ۲۵ سانتی‌متر که گل‌های آن در اواخر تابستان یا اوایل فصل پاییز ظاهر می‌شود در حالی که میوه و برگ‌های آن در فصل بهار می‌رویند. اجزای این گیاه حاوی ماده‌ی مهمی به نام کلشی سین است. گل حسرت در ارتفاعات البرز، مناطق مرکزی و غربی کشور می‌روید.

نام فارسی: سرخه‌ولیک
نام علمی: *Crataegus monogyna* Jacq.
نام تیره: Rosaceae

توضیحات
درختچه‌ای خاردار به ارتفاع ۲ تا ۶ متر با پوست خاکستری، پرگل و پر از میوه‌های قرمز تک‌دانه که در ارتفاعات کوهستانی البرز، شمال و شمال غرب کشور پراکنده است.

نام فارسی: ازگیل
نام علمی: *Mespilus germanica* L.
نام تیره: Rosaceae

توضیحات
درختچه‌ای وحشی با برگ‌های سرنیزه‌ای که دارای شاخه‌های خاردار، گل‌های سفید منفرد و درشت است. میوه ازگیل قهوه‌ای و بسیار سخت است و تا زمانی که خوب رسیده نشود، قابل خوردن نیست. گوشت ازگیل پس از رسیدن از سفید به قهوه‌ای تغییر رنگ می‌دهد و کاملاً نرم و شیرین تا ترش می‌شود. ازگیل به صورت خودرو در جنگل‌های منطقه رویشی خزری از گلستان تا گرگان و همچنین در مناطق سردسیر و جنوبی البرز می‌روید.

نام فارسی: نسترن وحشی
نام علمی: *Rosa canina* L.
نام تیره: Rosaceae

توضیحات

درختچه‌ای خزان‌کننده، ساقه افراشته یا گسترده به ارتفاع ۱ تا ۴ متر با خارهای خمیده و قلابی شکل گل‌ها سفید یا صورتی به ندرت منفرد، برگچه‌های نوک تیز و میوه کروی تا کوزه‌ای شکل است. این گونه در نقاط شمالی، شمال غرب، غرب، شرق و مرکز کشور پراکنده است.

نام فارسی: سماق
نام علمی: *Rhus coriaria* L.
نام تیره: Anacardiaceae

توضیحات

درختچه‌ای خزان‌پذیر به ارتفاع تا پنج متر که میوه‌اش به صورت چاشنی غذایی مصرف می‌شود و به صورت خودرو و کاشته شده در اغلب نواحی کوهستانی کشور دیده می‌شود.

